

CARTA DOMINICAL

1 D'OCTUBRE DE 2023

RESSÓ DE LA PARAULA Experiències del límit (1)

No tenim la pretensió de conèixer la intimitat de ningú, ni fer fàcils generalitzacions. Però en aquestes línies volem acostar-nos com més millor a la realitat de les vivències de cadascun, a fi d'ajudar a la seva il·luminació des de la fe en Jesucrist. De vegades aquesta realitat és ben visible i evident. Però en general respon a vivències íntimes rarament comunicades i accedir-hi només és possible per la comunicació confiada o per intuïció.

Gosem afirmar que a l'interior d'una gran majoria de gent els desastres naturals que s'han produït en els últims cinc anys han despertat preguntes inquietants. El més cridaner d'aquests esdeveniments, per la seva intensitat i extensió, va ser la pandèmia de la covid, que va enxampar tota la humanitat desprevinguda, provocant una autèntica hecatombe. Incloem entre aquestes crisis naturals l'erupció del Volcà de la Palma; més recentment els terratrèmols de Turquia i Síria, així com l'actual del Marroc, amb els seus milers de víctimes; i en el conjunt de fenòmens meteorològics, la sequera global, acompanyada d'enormes incendis forestals i de ciclons, "danes", huracans, amb inundacions, provocant enormes pèrdues humanes i materials, com ara a Líbia.

Detalladament, la llista seria molt llarga i, vista en el seu conjunt, impressiona i preocupa.

Qui observa amb ulls freds de científic dirà que tot té la seva explicació física: les malalties, els fenòmens meteorològics i geològics són efecte de la confluència de causes físiques i fisiològiques conegudes o susceptibles de ser descobertes. Però el problema es planteja quan s'introdueix el factor humà: no som només física o fisiologia. Necessitem respondre qüestions com, de quina manera hem de viure aquestes crisis?, quin sentit té tot això?, com gestionar tants desastres?, de qui és la culpa?, en què ens hem equivocat?, com hem d'afrontar el futur?...

Pensem en una majoria de gent passiva, que no vol entrar en cavil·lacions, sinó que viu al dia,

confiant que tot se solucionarà gràcies als recursos científics i tècnics, en mans de savis polítics o gestors. No ens sembla la reacció més correcta: significa una renúncia a allò més humà que hi ha en nosaltres, com és pensar, buscar, respondre, actuar lliurement... Hi hauria una minoria de persones que faria una lectura d'aquestes crisis des de la pròpia ideologia, sigui en l'àmbit polític (l'organització i el joc del poder), sigui en la línia de criteris ideològics – polítics, com l'ecologisme (visió realista de la situació de la natura, efecte del maltractament patit per ella de mans de la nostra civilització abusadora i explotadora). D'aquí vindran visions quasi apocalíptiques, denúncies concretes i genèriques i anuncis de futurs, de vegades, utòpics. Una reacció, sens dubte, més humana i responsable. Però que no acaba de convèncer, ja que no pot evitar contradiccions i deixa sense respondre grans interrogants que despertem aquests fenòmens anomenats "naturals".

Potser hem de renunciar a entendre-ho i dominar-ho tot en la vida i reconèixer que som limitats. Però els éssers humans no suportem aquesta renúncia i, potser per això, en un altre ordre de coses, trobem també reaccions, que podríem qualificar de pseudo-científiques i pseudo-religioses. En moments de crisis profundes es multipliquen els profetes més estranys i les supersticions més absurdes, a la recerca de clients febles i crèduls.

Almenys hem de reconèixer que aquestes crisis han despertat, al costat de conductes egoistes i tancades, una gran ona de generositat i d'humanitat sensible al dolor humà. Voldríem que, si no aconseguim entendre-ho tot, si més no, trobar el sentit, tant el sofriment humà, com aquesta reacció humanitària i humanista.

† Agustí Cortés Soriano
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat